

Asia: 1/66/2016

Hallituksen esitys uudeksi laiksi Syyttäjälaitoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Yleisperustelut

Näkemyksenne esityksen tavoitteista

Valtakunnansyyttäjänvirasto pitää esityksen tavoitteita kannatettavina. Uudistus tuo hyvät edellytykset yhtenäistää käytäntöjä ja suunnata voimavaroja nopeasti käsiteltävistä asioista vaativiin rikosasioihin. Tukitoimintojen keskittämällä voidaan myös parantaa niiden laatua ja vähentää toiminnan haavoittuvuutta.

Yleisperustelut

Näkemyksenne luonnoksessa ehdotettujen lainsäädäntömuutosten arvioituista vaikutuksista

Esityksen mukaiset vaikutukset voidaan Valtakunnansyyttäjänviraston käsityksen mukaan saavuttaa, kun nopeasti käsiteltävien syyteasioiden menettelykäytäntöjä yhtenäistetään ja sujuvoitetaan. Myös vaativien asioiden käsittelytapoja tullaan kehittämään. Erikoissyyttäjien työpanosta on syytä suunnata nykyistä enemmän vaikeiden oikeudellisten kysymysten ratkaisemiseen ja asiantuntijatuen antamiseen muille syyttäjille. Moniosaajat ottavat nykyistä suuremman vastuun myös vaativien syyteasioiden ajamisesta. Uudistuksen toteuttaminen vaatii syyttäjälaitokselta ammattimaista johtamista ja yhteistä työskentelyä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tehtävät ja organisaatio (luku 1)

Syyttäjälaitoksen organisaatio ja Ahvenanmaan asema

Valtakunnansyyttäjänvirasto pitää hyvänä ehdotettua organisaatiomallia, jossa syyttäjälaitos toimii yhtenä virastona ja edistää yhteisiä tavoitteita. Viraston osastoina toimivien syyttäjälalueiden liian suuri itsenäisyys voisi johtaa siihen, että niiden toiminta kehittyisi eri suuntiin, mitä on pidetty

ongelmana syytälaitoksen nykyisessä organisaatiossa. Toisaalta toiminnan järjestäminen alueittain mahdollistaa paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisen silloin, kun se on välttämätöntä.

Valtakunnansyyttäjänvirasto ei pidä valtakunnansyyttäjän kansliaa hyvänä nimenä syytälaitoksen keskusyksikölle. Kanslia-sana kuulostaa vanhahtavalta vasta kaksikymmentä vuotta toimineen nuoren organisaation keskusyksikön nimeksi. Valtakunnansyyttäjänvirasto pitää valtakunnansyyttäjän toimistoa parempana, nykykielen mukaisena ja merkitykseltään helposti ymmärrettävänä nimenä.

Syyttäjät ja syyttäjän tehtävät (luku 2)

Syyttäjän virkanimikkeet, toimivalta, tehtävät, nimittäminen ja syyttäjänvaltuuksien antaminen

Valtakunnansyyttäjänvirasto kannattaa ehdotettuja virkanimikkeitä. Jatkovalmistelussa tulisi harkita voitaisiinko Ahvenanmaalla säilyttää johtavan maakunnansyyttäjän ja maakunnansyyttäjän virkanimikkeet. Ahvenanmaan maakunnanhallitus on käydyissä keskusteluissa katsonut, että tällä olisi Ahvenanmaalle tärkeä symboliarvo. Valtakunnansyyttäjänvirasto on tietoinen siitä, että aluesyyttäjä-nimike on herättänyt vastustusta. Valtakunnansyyttäjänvirasto ei näe estettä sille, että paikallissyyttäjän virkanimikkeenä säilyisi vakiintunut ja arvostettu kihlakunnansyyttäjä.

Valtakunnansyyttäjänvirasto kannattaa laissa ehdotettuja syyttäjien tehtävänkuvauksia. Ehdotuksessa ne on kirjoitettu riittävän yleisellä tasolla, jotta niitä voidaan soveltaa myös muuttuvissa olosuhteissa.

Johtaminen ja asioiden ratkaiseminen (luku 3)

Valtakunnansyyttäjän kanslian ja syyttäjälalueiden johtaminen ja asioiden ratkaiseminen

Valtakunnansyyttäjänvirasto kannatta tehtyä esitystä. Johtamista ja asioiden ratkaisemista koskevat säännökset on syytä jättää yleiselle tasolle, jotta ne eivät jäykistä liikaa työskentelyä muuttuvissa olosuhteissa. Tarkemmat säännökset on syytä jättää syytälaitoksen työjärjestyksen varaan.

Erinäiset säännökset (luku 4)

Erityisesti syyttäjän vaitiolovelvollisuus ja vaitiolo-oikeus ja virkasyytteen käsittely

Valtakunnansyyttäjänvirasto kannattaa tehtyjä esityksiä vaitiolovelvollisuudesta, vaitiolo-oikeudesta ja virkasyytteen käsittelystä. Vaitiolovelvollisuus- ja vaitiolo-oikeussäätely on syytä saattaa vastaamaan poliisin vastaavaa säännöstöä. Muuten on vaarana, että syyttäjää voitaisiin velvoittaa kertomaan tieto, jonka paljastaminen voi aiheuttaa suurta vaaraa ulkopuoliselle ja joka on tästä syytä säädetty salassa pidettäväksi. Puutteellinen lainsäädäntö voi myös heikentää syyttäjän mahdollisuuksia hoitaa virkatehtäviään.

Ehdotetusta 34 §:stä voidaan Valtakunnansyyttäjänviraston käsityksen mukaan poistaa 3 momentti tarpeettomana, koska niiden nykyisten erikoissyyttäjien, jotka täyttävät momentissa mainitut ehdot, vaatavuustasot on jo tarkistettu. Tässä vaiheessa on vielä tarkistamatta niiden erikoissyyttäjien vaatavuustaso, jotka toimivat samanaikaisesti apulaispääliköinä. Lain täytäntöönpanon yhteydessä heille tullaan tarjoamaan mahdollisuus valita, haluavatko he jatkaa apulaispääliköinä vai siirtyä erikoissyyttäjiksi.

Muuta

Muita huomioita ja kommentteja

-

Toiviainen Raija
Valtakunnansyyttäjänvirasto

Lundström John
Valtakunnansyyttäjänvirasto